

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СВЯТ І ОБРЯДІВ**

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

Галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво естради»,

«Звукорежисура»,

«Спів»,

«Інструментальне виконавство за видами»

Статус дисципліни

За вибором студента

Київ 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ СВЯТ І ОБРЯДІВ» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Розробник: **Маслова – Лисичкіна І.А.** - викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

Протокол № 14 від « 23 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри **Кочерга А.І.**

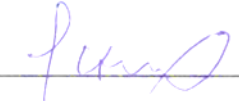
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами)

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90;	90	90
Кількість модулів – 1	Семестр:	
	3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.	Лекції:	
	20	4
	Практичні:	
	12	4
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	58	82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія свят та обрядів» є:

- засвоєння студентами знань про зміст, соціальну суть, художню форму, основні організаційні засади, структуру масових свят та обрядів у різні історичні епохи, починаючи від джерел їх виникнення, еволюції розвитку до нашого часу;
- засвоєння знань про історію, зміст, характер календарних свят хліборобського року, локальних особливостей сімейно-побутових, трудових, дитячих, молодіжних (в системі традиційної народної обрядовості) етнорегіонів України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія свят та обрядів» є:

- ознайомлення студентів із визначенням понять: «традиція», «свято»,
- «обряд», «звичай», «ритуал»;
- визначення соціальної суті, функцій і найхарактерніших рис свят та обрядів;
- характеристика структури змісту первісних обрядових дійств, їх значення і функції;
- розкриття структури, характеру, змісту, форм свят та обрядів на різних історичних етапах розвитку людства;
- ознайомлення студентів з історією, характером, змістом звичаїв, обрядів, вірувань, повір'їв свят хліборобського календаря, а також трудових, сімейно-побутових, дитячих, молодіжних обрядодійств в системі народної обрядовості.

За вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- тлумачення понять «традиція», «обряд», «свято», «звичай», «ритуал»;
- соціальну суть, функції, найхарактерніші риси масових свят та обрядів;

- структуру змісту первісних обрядових дійств, їх значення, функції;
- характер, структуру, зміст, форми свят та обрядів різних епох;
- історію, зміст, характер календарних свят та обрядів;
- характер, зміст, структуру трудових, сімейно-побутових, дитячих, молодіжних обрядодійств, їх локальні особливості етнорегіонів України,

вміти:

- дати характеристику еволюції народної святково-обрядової культури України на різних етапах розвитку людства;
- розробити структурні елементи свят на сучасному етапі;
- визначити форму та жанр масового свята на основі відеоматеріалів та відвідання різних заходів;
- зробити дослідження та запис змісту свят, обрядів, звичаїв, вірувань, повір'їв за місцем проживання;
- вміти узагальнити матеріал етнографічних досліджень та відтворити їх у сценічному варіанті;
- скласти щорічний календар державних і народних свят, календар професійних свят за галузями сфер діяльності.

Відповідно до освітніх програм спеціальності 025 «Музичне мистецтво», вивчення дисципліни «Історія свят і обрядів» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей

Загальні компетентності (ЗК) 1, 2, 3, 5, 8, 9, 14, 17

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні компетентності спеціальності (СК) 3, 9, 12, 13, 18

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітніх програми «Спів»; «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура», «Інструментальне виконавство за видами» вивчення навчальної дисципліни «Історія свят і обрядів» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання (ПРН) 5, 15

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

4. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе;
- семінарські заняття;
- стандартизовані тести

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- контроль практичної роботи
- контроль самостійної роботи
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (диференційований залік).

Методи контролю

1. Поточний контроль:

- усне опитування;
- перевірка письмових модульних робіт;
- перевірка практичної роботи
- перевірка самостійної роботи;

2. Підсумковий контроль: диференційований залік

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Розподіл балів, які отримують студенти Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C	задовільно	
63-74	D		
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів аудиторна робота, самостійна робота

Модуль 1																		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	C3	MK	Всього
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	100

Контроль самостійної роботи. Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Завдання цього виду контролю спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості;
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

виконання науково-дослідних завдань

Оцінювання видів робіт

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усне опитування тем програми	7	10
Реферати	1	5

Доповідь	1	5
Практична робота	12	60
Самостійна робота	3	5
Диференційований залік - тестування	1	15
	25	100

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ, практична робота	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії семестрового оцінювання знань студентів диференційований залік
Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	12-15	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	8-11	82-89	B
	5-7	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	4-6	64-73	D
	2-3	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	1	35-59	FX
Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	0	0-34	F

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Історичне значення масових свят та обрядів в культурі народів світу

Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів

- Зміст дисципліни: історія розвитку масових свят та обрядів від первіснообщинного ладу до наших днів; аналіз свят та обрядів на різних періодах історичного розвитку; ознайомлення зі святковими звичаями інших народів; вивчення календарних свят та обрядів України, трудових, сімейно– побутових свят в системі народної обрядовості.
- Свято – багатofункціональне суспільне явище, яке відображає життя кожної людини й суспільства в цілому. Громадський публічний характер свята, що проводиться в різних масштабах (світу, континенту, держави, адміністративної чи етнографічної одиниці, виробничого чи навчального колективу).
- Основні риси, що створюють святковість як особливий стан людини під впливом конкретного свята.
- Функції свята: компенсаторна, комунікативна, виховна. Основні риси свята.

- Традиція як сукупність елементів соціальної й культурної спадщини, що передаються від покоління до покоління в суспільстві впродовж тривалого часу. Основні форми реалізації традиції: звичай, свято і обряд.
- Звичай як сукупність правил поведінки людей, що склались у процесі їхнього співжиття, увійшли в звичку, побут, свідомість.
- Обряд — особлива колективна символічна дія, яка призначена для того, щоб наочно–образними засобами оформити й відзначити важливі події суспільного і особистого життя.
- Ритуал як різновид звичаю або традиції, обрядова церемонія демонстративного характеру, що здійснюється в урочистій обстановці з метою передачі людям певних соціальних почуттів.

Тема 2. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.

Первісні обрядові дії як основа виникнення традиційних свят. Культ природи та стихій у прадавніх святах. Поняття "тотемізм", "фетишизм". Мисливські "танці" як імітація рухів тварин, маскуваня та рядження. Ритуали в структурі зоофагічних свят.

Тема 3. Дохристиянські вірування слов'ян. Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.

Виникнення системи антропоморфних божеств у давніх слов'ян (Перун, Ярило, Сварог, Хорс, Стрибог, Симаргл, Дажбог, Мокош, Велес ін.), влаштування свят на їхню честь. Формування святкових циклів, пов'язаних з підготовкою до посіву та догляду за урожаєм (зимовий та весняно–літній) та збором урожаю (літній та осінній).

Змістовний модуль 2. Трансформація свят та обрядів в різні історичні епохи.

Тема 4. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.

- Міфологічна основа свят Давньої Греції. Втілення ідеалу фізичної та духовної гармонії у давньогрецьких святах.
- Діонісії – взірець давньогрецького свята.
- Виникнення комедії і трагедії.

Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.

- Політика Давньоримської імперії та її втілення в масових святах. «Хліба і видовищ!» – гасло масових давньоримських свят. Фесценіни, ателлани, вистави «мім» – специфіка запозичення іноземної видовищної культури.
- Навмахії, гладіаторські бої, поєдинки звіроборців, стравлювання диких звірів – улюблені видовища давніх римлян.

Свято «Сатурналії» як вияв рівності усіх верств населення Давнього Риму.

Тема 6. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.

- Подвійний характер масових свят та обрядів епохи Середньовіччя і Ренесансу в країнах Західної Європи. Існування й боротьба двох груп свят:

офіційних і народних. Основні види офіційних свят: театралізовані процесії, придворні карнавали, рицарські турніри, кориди, містерії. Особливості проведення масових офіційних міських свят. Придворні свята. Театралізовані свята на воді.

- Сміхове начало народних свят та обрядів: народні гуляння, карнавали (соті, свята дурнів, блазнівські пародійні вистави, свята віслюків, маскаради ін.). Участь жонглерів, буфонів, гістріонів, шпільманів в народних масових святах. Суспільно–політичне спрямування влаштування народних свят.

Тема 7. Слов'янські свята епохи феодалізму.

- Дві групи свят та обрядів в Росії доби феодалізму. Боротьба релігії та влади проти народних свят. Роль скоморохів в розвитку народних свят та обрядів.
- Організація масових свят силами студентів Києво–Могилянської академії. Специфіка студентських вистав різдвяного та великоднього циклу, міраклів, мораліте, інтермедій, рекреацій, історичних драм. Становлення та розвиток шкільного театру.

Змістовний модуль 3. Народні витоки українських дореволюційних свят.

Тема 8. Народно-календарні свята осіннього циклу. Народно-календарні свята зимового циклу.

- Різдвяний цикл свят
- Народні вистави різдвяного циклу («Вертеп», «Коза», «Маланка»).
- Новорічна обрядовість («засівання», «водіння кози», парубоча «Маланка», дівоча «Маланка»).

Тема 9. Весняні народно- календарні свята.

Свято Масляної як перехідне зимово-осіннє свято.

Закликання весни. Весняне дійство — хороводи та ігрища при розпаленому багатті.

Зміст і характер веснянок. Ігрові хороводні веснянки (кругові, ключові).

Тема 10. Літні народно-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала

- Обряд «завивання вінків» у Зелений четвер. Ворожіння дівчат при розвиванні вінків (неділя). Обряди водіння «тополі», «Куста». Клечальна субота. Вірування в чудодійні властивості Троїцького зілля. Клечальна неділя, або п'ятидесятниця.
- Тиждень після Трійці – русальний. Образ русалок в народній уяві. Четвер – Русалчин Великдень. Звичаї, обряди, вірування, повір'я, пов'язані із цим днем. Обереги від русалок (полин, любисток). Обряд «проводу русалок». Духова субота – день поминання потопельників і малих нехрещених дітей.
- Заговини на Петрівку. Перший понеділок Петрівки – похорони Ярила. Обряд «гонити шуліку».

Змістовний модуль 4. Система свят і обрядів.

Тема 11. Трудові свята та обряди.

- Свято першої борозни.
- Свято першого снопа. Обжинки. Обряд завивання спасової бороди (перепелиця, коза). Виготовлення «квітки» – (п'ять або шість невеличких снопиків, сплетених разом).
- Ворожіння на майбутній врожай. Виконання обжинкових пісень, які славили працелюбність трударів. Обряд зустрічі женців.

Тема 12. Сімейно–побутові свята та обряди.

- Родинна обрядовість. Народини. Хрестини. Ім'янаречення.
- Родильна обрядовість – складова сімейної обрядовості; сукупність звичаїв та обрядових дій, спрямованих на створення сприятливого психологічного настрою для породіллі, прийому родів та вшанування породіллі й новонародженого.
- Три цикли обрядів – передродові, власне родильні і післяродові.
- Роди (пологи, злоги, народини, родиво). Оберегові і магичні обряди.
- Ім'янаречення – давній звичай, пов'язаний з вибором імені для новонародженого. Форми вибору імені. Два види провідування породіллі: одвідки та родини.
- Хрестини – комплекс обрядових дій, спрямованих на прилучення дитини до сім'ї, общини і християнського світу. Важлива роль кумів в обряді хрестин. Гостини. Обряд «розбивання горщика з кашею».
- Зливки (зливання, обмивання, полити руки) — обряд очищення баби–повитухи й породіллі. Пострижини – традиційне відзначення річниці від дня народження дитини. Обряд пострижин.

Тема 13. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич–вечір.

- До передвесільного періоду входить: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич–вечір.
- Дошлюбне спілкування. Найпоширеніші форми дошлюбного спілкування – вулиці, забави, годечки, вечорниці, досвідки та посиденьки.
- Атрибути сватання, а також символічні знаки згоди в різних регіонах – піднесення хустки, пов'язування рушника, обмін хлібом, розламування хліба, піднесення води сватачеві, частування сватів; знаками відмови – піднесення гарбуза, повернення хліба тощо.
- Коровайний обряд. Найбільш поширені форми весільного хліба. Обряд «брання» барвінку. Дівич–вечір – кульмінація передшлюбних дійств.

Тема 14. Весільна обрядовість.

- Власне весілля: виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання, поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси,

розподілу короваю, перевезення посагу, комори. Вінчання.

- Власне весілля складалося із виряджання до шлюбу, зустріч з батьками після шлюбу, посад, покривання, поділ короваю, обдарування, посаду молодих, розплітання коси, розподілу короваю, перевезення посагу, комори.
- Обрядодійства головного весільного дня. Схема подвійного кола руху почту нареченого: з дому нареченого – в дім нареченої – разом до церкви – в дім нареченої – повернення до свого дому – знову з почтом зі свого дому – в дім молодої – назад у свій дім з дружиною.

Тема 15. Після весільна обрядовість.

Після весільна обрядовість: обмивання молодих, перезва, цигани, рядження, обряди хлібин, свашин, гостин.

- Обрядодії «митвини», «биття каші». Обов'язковий компонент весілля в молодого – участь ряджених. Частування весільного роду нареченої – закінчує власне весільний цикл.
- Післявесільна обрядовість (покалячини, хлібини, честь, дякування, розхідний борщ, свашини, гостини тощо).

Тема 16. Національно-державні свята.

Система свят і обрядів України, що торкаються різних сторін життєдіяльності людини, різних вікових категорій.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6		7	
Модуль 1								
Змістовний модуль 1. Історичне значення масових свят та обрядів в культурі народів світу								
Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів	6	1		5	6			6
Тема 2. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.	5	1		4	5			5
Тема 3. Дохристиянські вірування слов'ян. Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.	5	2		3	5	1		4
Пточний контроль знань								
Разом за змістовим модулем 1	16	4		12	16	1		15

Змістовний модуль 2. Трансформація свят та обрядів в різні історичні епохи								
Тема 4. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.	5	1		4	5	1		5
Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.	5	1		4	5			4
Тема 6. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.	5	1		4	5	1		5
Тема 7. Слов'янські свята епохи феодалізму.	5	1		4	5			4
Поточний контроль знань								
Разом за змістовим модулем 2	20	4		16	20	2		18
Змістовний модуль 3. Народні витоки українських дореволюційних свят.								
Тема 8. Народно-календарні свята осіннього циклу. Народно-календарні свята зимового циклу.	6	2	2	2	6		1	5
Тема 9. Весняні народно-календарні свята	6	1	2	3	6			6
Тема 10. Літні народно-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала.	6	1	2	3	6		1	5
Модульний контроль								
Разом за змістовим модулем 3	18	4	6	8	18		2	16
Змістовний модуль 4. Система свят і обрядів.								
Тема 11. Трудові свята та обряди.	6	1		5	6			6
Тема 12. Сімейно-побутові свята та обряди.	6	2		4	6		1	5
Тема 13. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.	6	2	2	2	6		1	6
Тема 14. Весільна обрядовість.	6	1	2	3	6			5
Тема 15. Після весільна обрядовість.	6	1		5	6			6
Тема 16. Національно-державні свята.	6	1	2	3	6	1		5
Модульний контроль. Диференційований залік								
Разом за змістовим модулем 4	36	8	6	22	36	1	2	33
Разом за модулем 1	90	20	12	58	90	4	4	82

6. Самостійна робота

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма
Тема 1. Значення свят і обрядів у відродженні української національної культури. Соціальна суть та функції масових свят і обрядів	5	6
Тема 2. Обрядове походження масових свят. Зоофагічні обряди.	4	5
Тема 3. Дохристиянські вірування слов'ян. Поклоніння сонці, воді, землі. Головні дохристиянські боги.	3	4
Тема 4. Масові свята Античного світу. Свята Стародавньої Греції.	4	5
Тема 5. Масові свята Античного світу. Свята Стародавнього Риму.	4	4
Тема 6. Свята епохи Середньовіччя та Ренесансу. Іспанська корида.	4	5
Тема 7. Слов'янські свята епохи феодалізму.	4	4
Тема 8. Народні-календарні свята осіннього циклу. Народні-календарні свята зимового циклу.	2	5
Тема 9. Весняні народні-календарні свята	3	6
Тема 10. Літні народні-календарні свята. Трійця. Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала.	3	5
Тема 11. Трудові свята та обряди.	5	6
Тема 12. Сімейно-побутові свята та обряди.	4	5
Тема 13. Весільна обрядовість. Передвесільна обрядовість: запити, сватання, умовини, оглядини, заручини, бгання короваю, запросини і дівич-вечір.	2	6
Тема 14. Весільна обрядовість.	3	5
Тема 15. Після весільна обрядовість.	5	6
Тема 16. Національно-державні свята.	3	5
ВСЬОГО:	58	82

7. Завдання для самостійної роботи:

- опрацювання літератури і написання рефератів за поданими темами;
- розробка схем;
- опис свят, обрядів;
- аналіз свят;
- дослідження та запис звичаїв, обрядів, вірувань, повір'їв тощо свят календарного циклу (за місцем проживання);
- дослідження та запис обрядів, звичаїв, вірувань, повір'їв, народних прикмет сімейно-побутових, трудових, дитячих, молодіжних свят в системі традиційної народної обрядовості.

8. Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації:

Словесні методи:

- лекція;

Наочні:

- перегляд практичного матеріалу;
- фото демонстрація;
- відео показ;
- аналіз практичного матеріалу.

За дидактичною метою:

- методи усного викладу знань;
- закріплення навчального матеріалу;
- самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу;
- перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.

9. Методичне забезпечення

- Навчальна програма з дисципліни «Історія свят та обрядів»;
- тексти лекцій;
- база фото та відео матеріалів;
- завдання до самостійної роботи;
- питання до модульного контролю;
- питання до диференційованого заліку.

10. Рекомендована література

10.1. Основна

1. Білінський В. Б. Україна-Русь. – Кн. 1: Споконвічна земля. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2013. – 384 с.
2. Борисенко В. К. Сімейна обрядовість українців ХХ–початку ХХІ століття / В. К. Борисенко : [голов. ред. Г. Скрипник]. – К. : НАН України, ІМФЕ, 2016. – 256 с.
3. Босий О. Г. Міф, символ, орнамент [Текст] : історія, символіка та композиція укр. орнаментики : [метод. посіб.] / Олександр Босий ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка, Нац. музей архіт. та побуту України. - Вінниця : Данилюк В. Г., 2011. - 119 с.
5. Вархол Й., Вархол Н. Народні звичаї та обряди. Духовна спадщина українців Словаччини. Історія та культура Лемківщини / упоряд. М. Сополіга. Науковий збірник МУК. 2013. Т. 27. С. 261–294.
6. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Мюнхен, 1958. 310 с. 14 червня 2022 р. URL: https://svit.in.ua/kny/voropaj/znn_t1.pdf (дата звернення: 14.06.2022).
7. Горєлов М. Є. Українська етнічна нація [Текст] / Микола Горєлов, Олександр Моця, Олег Рафальський. - К. : Еко-продакшн, 2012. - 174, [16] с.
8. Енциклопедія історії України: Україна—Українці. – Кн. 2 / Редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.), Г. В. Боряк (заст. голови), Я. В. Верменич, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський, В. М. Даниленко, Л. О. Зашкільняк, С. В. Кульчицький (заст. голови), О. Є. Лисенко, О. П. Реєнт, О. С. Рубльов (відп. секр.), О. П. Толочко, О. А. Удод, Л. Д. Якубова, О. В. Ясь. НАН України. Інститут історії України. – К.: "Наукова думка", 2019. – 842 с.
9. Енциклопедія історії України: Додатковий том. – Кн. 1: А–Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.), Г. В. Боряк (заст. голови), Я. В. Верменич, В. Ф. Верстюк,

- С. В. Віднянський, В. М. Даниленко, Л. О. Зашкільняк, С. В. Кульчицький (заст. голови), О. Є. Лисенко, О. П. Реєнт, О. С. Рубльов (відп. секр.), О. П. Толочко, О. А. Удод, Л. Д. Якубова, О. В. Ясь. НАН України. Інститут історії України. – К.: "Наукова думка", 2021. – 773 с.
10. Етнічна та етнокультурна історія України : у 3 т. – К., 2011. – Т. 2. – 528 с.
 11. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т.6. Календарна обрядовість / [голов. ред.. Г.Скрипник]; НАН України. – К. : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, 2016. – 400 с.
 12. Ковальчук Н. Обрядове дійство в контексті сучасних інтеграційних процесів (за матеріалами традиційної календарної обрядовості) / Н. Ковальчук // Матеріали до української етнології. Щорічник. Збірник наукових праць / [голов. ред. Г.А.Скрипник]. – К. : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2011. – Вип. 10(13). – 388 с. – С. 212–219.
 13. Краснянська Н. Традиційна рослинна символіка українських свят осені та початку зими / Н. Краснянська, Н. Громова // Етнічна історія народів Європи. Збірник наукових праць. – К., 2012. – Вип. 38. – С. 45–48.
 14. Крипчук М. В. Конспект лекцій з дисципліни «Історія свят та обрядів» / уклад. М. В. Крипчук; Луган. держ. ін-т культури і мистецтв. – Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2010. – 156 с.
 15. Кушнір В. Г. Нариси традиційної культури українців Одещини (Миколаївський район) [Текст] / Кушнір В. Г., Петрова Н. О., Поломарьов В. М. ; Упр. освіти і науки Одес. обл. держ. адмін. [та ін.]. - О. : СМІЛ, 2010. – 359
 16. Леньо П. Специфіка побутування державних і церковних свят у житті українців Закарпаття в радянський період / П. Леньо // Матеріали до української етнології. Щорічник : зб. наук. пр. / [голов. ред. Г.А. Скрипник]. – К. : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2015. – Вип. 14 (17). – 176 с. – С. 122–129
 17. Ліманська О. В. Календарне свято як складова української обрядової культури (на матеріалі Слобожанщини) : Дис... канд. наук: 26.00.01 “теорія і історія культури” / Ольга Вікторівна Ліманська. – К., 2008. – 198 с.
 18. Макарчук С. Загальні принципи етнографічного районування України / С. Макарчук / Матеріали до української етнології. Збірник наукових праць. – Вип. 13 (16). – [гол. ред. Г. Скрипник] ; НАНУ ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. – К., 2014. – 268 с. – С. 25–32.
 19. Плохій С. Українська Клію: Нариси про історію, істориків та пам'ять. 2-е вид. – Київ: ТОВ "Видавництво "Клію", 2022. – 352 с.
 20. Стішова Н. С. Календарні свята осіннього циклу в звичаєво-обрядовій культурі українців (XX – початок XXI століття)// Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук//Київ, 2017. – 242с.
 21. Традиції та звичаї українців [Текст] : [в 2 т.]. - К. : Гнозис, 2007 - 2010. Т. 1 : Зима / авт.-упоряд. І. Ю. Квасниця. - [Б. м.] : [б.в.], 2007. - 408 с.
 22. Чебанюк О.Ю. Україна, держава: календарні обряди [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Україна—Українці. Кн. 1 / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во «Наукова думка», 2018. - 608 с.

10.2. Допоміжна

1. Балущок, В.Г. Світ середньовіччя в обрядовості українських цехових ремісників/В.Г. Балущок. – К., 1993.
2. Білан М.С. Український стрій [Текст] : навч. посіб. для вищих і серед. навч. закл. / М.С. Білан, Г.Г. Стельмащук ; Інститут народознавства НАН України, Львівська академія мистецтв. Науково-дослідний центр. - Л. : Фенікс, 2000. - 328 с.
3. Бичкова, Л. Колористична культура античного світу: навч.метод. посіб. / Л. Бичкова. – К., 2003.
4. Борисенко В.К. традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців, Київ, Унісерв, 2000. 191с.
5. Борисенко, В.К. Весільні звичаї та обряди на Україні / В.К. Борисенко. – К., 1988.
6. Борисенко В.К. Українське весілля: Традиції і сучасність. – К.: ВД «Стилос», 2010.- 136с.
7. Боряк О. Матеріали з історії народознавства в Україні: Каталог етнографічних програм (друга половина XVIII–XX ст.) / Відп. ред. Н. Гаврилюк. НАН України. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського; Інститут української археографії. – К.: Вид-во "Українознавство", 1994. – 124 с. – (Науково-довідкові видання з історії України. – Вип. 28)
8. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях : космогонічні народні погляди та вірування / Г. Булашев. – К. : Довіра, 1992. – 416 с.
9. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел.- К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.- 1728с.
10. Вінець / В.Т. Скуратівський. -К.: Вид-во УСГА, 1994. -232 с.: іл
11. Воропай, О. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис: в 2 т. /О. Воропай. – К., 1991.
12. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. - К.: Велес, 2005. - 258с
13. Г.Горленко. Нариси з історії української етнографії. - К.: Либідь, 2008.
14. Золота книга українських традицій та звичаїв /Авт.-уклад. І.Скрипник - Донецьк: ТОВ» Агентство Мультипрес», 2011, - 288с.
15. Іваннікова Л. Вечорниці. А що після них? – К.: Серія «Пан+Панна», 2008. – 72с.
16. Історія української культури: У 5 т. – Т. 3: Українська культура другої половини XVII – XVIII століть / Ред. В. А. Смолій. – К.: Наук. думка, 2003. – 1246 с.
17. Катрій, Ю.Я. Пізнай свій обряд/ Ю.Я. Катрій. – Рим., 1982.
18. Килимник, С.І. Український рік в народних звичаях в історичному висвітленні: у 3 кн. / С.І. Килимник. – К., 1994.
19. Кондратович, О. П. Українські звичаї: Народини. Коса ж моя... - Луцьк.: ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2007. – 240 с.
20. Ковальчук О.В. Українське народознавство. - К.:Освіта, 1992.- испр. и перераб. / Гл. ред. М.Д. Аксенова. - М.: Аванта, 1999.- 704с.
21. Кравець О.М. Сімейний побут і звичаї українського народу: істор.- етнограф,

- нарис - К.: Наукова думка, 1966. - 198 с.
22. Культура і побут населення України: навч. посіб./ В.І. Наулко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко [та ін.]. –К., 1991.
 23. Культура та побут населення України: Навчальний посібник / В.І. Наулко, Л.Ф.Артюх, В.Ф.Горленко та ін./ - 2 - ге видання, доп. та перероб. - К.:Либідь, 1993. - 288с., іл.
 24. Курочкін О.В. Традиційна громада і побут // Українознавство. - К.: Наукова думка, 1994. - С.180-193.
 25. Курочкін, О.В. Новорічні свята українців: традиції і сучасність/ О.В. Курочкін. – К., 1978.
 26. Лозинський Й.І. Українське весілля/ Й.І. Лозинський; АН України; Ін-т народознавства. -К.: Наук. думка, 1992. - 175с.
 27. Лозко Г.С. Українське народознавство. – К.:АртЕк, 2006. – 472с.
 28. Макарчук С. А. Етнографія України. Навчальний посібник. - Львів; "Світ", 2004, 518с.
 29. Мала енциклопедія українського народознавства\ НАН України; Інститут народознавства; за ред. чл.-кор. НАН України д-ра іст. наук, проф.. С.Павлюка. – Л.: Інститут народознавства НАН України. – 2007, 832с.
 30. Обертинська, А.П. Історія масових свят: навч. посіб. /А. П. Обертинська. – К., 1999.
 31. Обертинська, А.П. Масові ігри та свята / А.П. Обертинська. – К., 1980.
 32. Павлюк С. П. Українське народознавство – К.: Знання, 2006, - 568с.
 33. Петров В. Передхристиянські релігійно-світоглядні елементи, генеза народних звичаїв і обрядів / В. Петров / Енциклопедія Українознавства. – Т. І. – Мюнхен – Нью-Йорк, 1949.
 34. Пономарьов, А.П. Українці: Народні вірування, повір'я, демонологія / А.П. Пономарьов, Т.В. Косміна, О.О. Боряк. – К., 1991.
 35. Скуратівський В.Т. Дідух: Свята українського народу / В.Т. Скуратівський. – К.: Освіта, 1995. – 272с.
 36. Скуратівський, В.Т. Покуть/ В.Т. Скуратівський. – К., 1992.
 37. Скуратівський, В. Місяцелік / В.Скуратівський. – К., 1993.
 38. Сосенко, К. Різдво – Коляда і Щедрий вечір / К. Сосенко. – К., 1994.
 39. Стельмахович, М.Г. Народне дитинознавство / М.Г. Стельмахович. – К., 1991.
 40. Українська минувшина / А. Пономарьов, Л. Артюх, О. Боряк [та ін.]. – К., 1993.
 41. Українське народознавство. (За ред. Павлюка С.П., Гориня Г.Й., Кирчіва Р.Ф.) – Львів.: Фенікс, 1994 – 608 с.
 42. Український драматичний театр: нариси історії: в 2 т. – К., 1967.
 43. Українські традиції і звичаї: Для дітей середнього шкільного віку /Авт.-упорядники В.М. Скляренко, А.С. Шуклінова, В.В. Сядко; - Харків: Фоліо, 2007. – 318 с. – (Дитяча енциклопедія).
 44. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія/Упор., прим. та біогр.. нариси А.П. Пономарьова, Т.В. Космічної, О.О. Боря: - К.: Либідь, 1991р.-

640с.; іл. («Пам'ятки історичної думки України»)

45. Чебанюк, О. Календарно–обрядові пісні / О. Чебанюк. – К., 1987.
46. Шкода М.Н. Люба моя Україна. Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети та повір'я українського народу. - ТОВ "Виробничо-комерційна фірма "БАО", 2008. – 544с.
47. Шкода М.Н. Традиції і свята українського народу. Донецьк: ТОВ ВКФ "БАО", 2007, – 384 с.: іл.

10.3. Інформаційні ресурси

1. <http://ua.worlddocuments.org/docs/index-2276.html>
2. http://gendocs.ru/v1197/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D0%B8%D0%BF%D0%BE_%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B8_%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%81%D1%81%D1%82%D0%B2
3. http://www.lnu.edu.ua/faculty/pravo/uzk/lekci_z_istori_svitovo_ta_vitchiznyano.p_df
4. <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/vesnjanij-tsikl-svjat-ukrajintsiv-traditsiji-taobryadi/>
5. <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/>
6. <https://honchar.org.ua/blog/kalendaro-obryadovyj-rik-i31>
7. <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/staryy-novyj-god-istoriya-traditsii-prazdnika-1452426778.html>
8. <http://referat-ok.com.ua/work/obryadi-jak-skladovi-elementi-narodnih/>
9. <http://izbornyk.org.ua/encycl/eui028.htm>
10. <https://www.youtube.com/watch?v=ZBeydaey8Os>
11. <https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/ivana-kupala-istoriya-svyata-ta-tradiciji-nashih-predkiv-49170.html>
12. <https://authenticukraine.com.ua/manners-ordinances-celebrations>
13. <https://mala.storinka.org/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%81%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83.html>
14. <https://tsn.ua/ukrayina/narodni-prikmeti-obryadi-i-zvichayi-7-travnya-1780051.html>
15. <http://www.spadshina.com/programs/narodoznavstvo-ukrayini-narodi-velikoyi-ukrayini/traditsii-i-obichai-ukraintsev/dzherela-narodnih-remesel/>
16. <https://www.rbc.ua/rus/styler/k-davninu-vidznachali-svyato-malanki-ta-shcho-1673573653.html>
17. <https://www.rbc.ua/rus/styler/shcho-take-sharovarshchina-abo-k-srsr-spaplyuzhiv-1669719773.html>
18. <https://vsviti.com.ua/ukraine/>
19. <https://www.unian.ua/lite/astrology/narodni-prikmeti-15-lyutogo-narodni-tradiciji-ta-obryadi-sogodnishnogo-dnya-11318816.html>
20. Повнометражний документальний фільм «Весільний СПАДОК» <https://www.youtube.com/watch?v=2oUxozBmQrA>
21. Слов'яни. Офіційний трейлер (прем'єра в 2021) <https://www.youtube.com/watch?v=1ww3CaRR--A>